

UTAZÁS az utazó könyv körül

Uj olvasóréteget nevelt a guruló könyvtár,
amely házhoz szállítja az olvasnivalót

Felszállottunk az Irgalmasok kórházával szemben, a Török-utca sarkán „szolgálatot teljesítő” könyvtár-villamosra, hogy megfigyeljük, mit olvas a mai Budapest. Mindjárt előjáróban megállapítjuk, hogy a könyvtár-villamosban a könyvtáros sem a régi fajta „hivatalnok”, hanem túl a hivatali teendőn, *intenzív szellemi munkát végző, valóságos pszichológus, akinek nemcsak a könyvek sorsa fekszik a szívében, hanem az olvasó nevelésével, ízlésfejlesztésével is törődik.*

— Milyen változást figyelt meg a közönségen? — kérdezzük a Török-utcai mozgókönyvtár könyvtárosnőjétől. — Tetszik-e az olvasóknak a „helybemenő” könyvtár?

Közel ötszáz olvasó egy állomáson

— Csak ennek az egyetlen állomásnak 420—460 állandó olvasója van — hangzik a válasz —, úgy-hogy hetenként 220—240-en jönnek új olvasnivalóért. Eleinte inkább idősebbek, főleg nyugdíjasok jelentkeztek, ma azonban már *nagyobb az ifjúság érdeklődése.* Ez az érdeklődés nem afféle „szépirodalmi”, mint a régieké. A fiatalok, köztük jelentékeny számú munkásifjú, *ma már sokkal inkább érdeklődik az ismeretterjesztő könyvek iránt, amelyekből napi problémáinak megoldására kaphat útmutatást, semmint a regények vagy más könnyebben szórakoztató munkák iránt.* Aki regényeket olvas, az is valamilyen célból teszi.

Alig kapjuk ezt a tájékoztatást, bemutatkozunk az első könyvkivevőnek és megkérjük, mutassa: mit visz? Flaubert és Heine-könyv van nála. Filmrendező gyakornok és „filmcélal” vette ki a könyveket.

— Regényekben elsősorban a lélektani problémák foglalkoztatnak — mondja — s különösen érdekel a tömegek hatása az egyének lelki formálódására. Természetesen képzőművészeti és társadalomtudományi könyvek is érdekelnek.

— És ezekben a könyvekben megtalálja filmre való elgondolásait?

— Minden könyvből jut valami filmgondolat az eszembe — mosolyog a fiatalember.

Az új könyvtáros és az új olvasók

A könyvtárosnő pontosan ismeri a fiatalember érdeklődési körét, mint ahogy úgyszólván minden jelentkezőt régi ismerősként fogad. Tudja, ki milyen könyvet szeret, azt is, mi volna jó, ha elolvassa. Valósággal megbeszél az olvasóval minden egyes könyvet... Hol volt ez azelőtt? A könyvtáros azelőtt örült, ha megszabadult — az olvasótól.

— Eleinte bizalmatlan volt velünk

szemben a budai közönség. Amikor azonban lassú, óvatos munkával bizalmatlanságát eloszlattuk, rávezettük a sokkal értékesebb és korszerűbb olvasnivalókra, akkor hálás volt érte. Bebizonyítottuk, hogy az új orosz könyvek olvasásra ajánlása nem jelent nálunk propagandát, de maguk a könyvek sem és felmelegedett a közönség az új könyvek iránt. Ma már nemcsak Gorkij, hanem Katájev, Szimonov, Ehrenburg, Kolevoj és Pantiorov könyveit is kéri és szeretik. Figyelemmel bögzük ki főleg a fiatalos érdeklődését és nem egyszer megtörténik, hogy ránk bízva, mit ajánlunk, s amikor a könyvet visszahozza, *hálásan megköszöni és ugyanolyan fajtát kér megint.*

— Szóval szellemi irányítás, lelki doktrinkodás is folyik a hivatalos munka közben? — kérdezzük.

— Valóban! A könnyű fajsúlyú ponyvairodalomtól úgy szoktatjuk az olvasóinkat, hogy észre sem veszik. Néhány mondatban megvilágítjuk a könyv tartalmát és minden esetben sikerül okos és korszerű könyvekhez szoktatni olvasóinkat. Erőszakos beavatkozás nélkül! Egy nyugdíjas özvegy, aki azelőtt Courts-Mahler-t olvasott, *ma már Gorkijnál és Gogolynál tart.*

Munka után édes - az olvasás

Egy diák és diáklány lép be. A diák szociológiai és ideológiai munkák iránt érdeklődik, a diáklány *modern regényeket kér.*

Néhány perccel négy óra előtt vagyunk, megcsappan pillanatokra az erős forgalom és ismét kérdezősködhetünk a könyvtárosnőtől, hogy mikor jönnek a legtöbben.

— Négy óra után az értelmiség dolgozók jönnek sűrűbben, öt óra felé pedig a munkások és a munkásifjúság. Más állomásokon is teljesítünk szolgálatot, mozgókönyvtárunkkal és megfigyeltük, hogy napról-napra komolyodik, korszerűsödik a munkásság és a munkásifjúság érdeklődése. Az ideológiai könyvekkel a kezükben, diákok és munkásifjak vitát rendeznek a villamos-könyvtár előtt és a Marx—Lenin—Sztálin-könyvekre *akárhányszor meghosszabbítást kérnek, hogy befejezhessék vitáikat.* Meglepő, milyen alapos realitással készül fel a könyvszerető fiataloság.

Amíg ott voltunk, egyenként értesítette a könyvtárőr az olvasókat, hogy *csütörtökön, a rendes időben Puskin-emlékünnepelet tartanak a könyvtár-villamos előtt.* Mindenkit szívesen látnak, jönjenek el.

Jönnek, hogyne jönnének!

— Még ezt a könyvmolyt is elhozom — mondja lelkesen egy idősebb könyvböngésző, mialatt együtt gusztálja a könyveket a „könyvmollyal” — az unokájával.